

PAUza

Akademicka

Rok VII

Tygodnik Polskiej Akademii Umiejętności Nr 266 Kraków, 9 października 2014

Motto do projektu Cricoteki

Budowle, szczególnie publiczne, nie żyją tylko dla siebie i tylko własnym życiem: są częścią społecznej przestrzeni, w której „aktorami” są mieszkańcy miasta.

Tak jak Teatr Tadeusza Kantora nie był sceną wyłącznie dla aktorów, ale dla wszystkich uczestników spektaklu, tak Centrum Dokumentacji Sztuki Tadeusza Kantora – Muzeum Cricoteka – to fuzja sceny i widowni na co dzień i dla wszystkich chętnych i ciekawych tego miejsca – mieszkańców, przechodniów i gości Krakowa.

Miejsce to jest także zwierciadłem – odbiciem aktywnych części miasta położonego nad brzegiem Wisły, która uczestniczy w ten sposób w świadomości przechodniów, nawet jeżeli jej bezpośrednio nie widzą z ulicy.

Obiekt widziany z daleka – z drugiego brzegu Wisły – jawi się jako portal, w zamyśle autorów – „sceniczny”, i służyć ma w skali urbanistycznej jako miejsce aktywności, codziennych obecności mieszkańców w tej przestrzeni miasta, jak i przygotowanych, i na wzór Tadeusza Kantora

foto. Wojciech Kryński

prowadzonych spektakli. Uniesienie korpusu muzeum ponad teren i obecne na nim historyczne budynki uwalnia przestrzeń gotową do akcji, a rekwizytami – „przedmiotami” w tym scenariuszu stają się budynki starej elektrowni i odbicie rzeki Wisły w zwierciadle stropu nad „widownią” – strefą ogólnie dostępną.

Budynek jest „opakowany” blachą kortenowską i stanowi swoisty *ambalaż*, kiedyś stosowany przez wielkiego Artystę.

Autorzy¹ nie szukają rozwiązań dla architektury kontekstualnej, podejmują próbę mocnego kontrastu nowego artefaktu z otoczeniem i kreowanie całkiem nowego pejzażu tej części miasta.

Tadeusz Kantor w sztuce kładł nacisk na proces tworzenia, niekoniecznie na ostateczny rezultat, ale na emocjonalne zaangażowanie wszystkich uczestników, na wpływ tworzywa i twórcy na nowy obraz rzeczywistości, przełamujący wszelkie konwenanse i utarte ścieżki – jako drogę do wolności w poszukiwaniu nowych artystycznych wartości.

Jeżeli udaje mi się zrobić coś rzeczywiście nowego, robię to z elementów znanych z otaczającej rzeczywistości. Fascynuje mnie to jako pewna perwersja, pewna nieuprawniona, niedopuszczalna operacja; i uważam, że tylko w ten sposób można znaleźć w sztuce coś rzeczywiście wyizolowanego.

Tadeusz Kantor

Nowy obiekt i jego otoczenie powinny taki warunek spełniać i służyć eksperymentom środowisk artystycznych i mieszkańców Krakowa. Jeżeli architektura jest językiem, nośnikiem treści, które w niej się kryją, to projekt Cricoteki był poszukiwaniem formy, zmierzającym do wyrażenia spójności nowego dzieła z geniuszem Tadeusza Kantora i jego ścieżką twórczą.

arch. STANISŁAW DEŃKO

foto. Wojciech Kryński

¹ Autorzy projektu Cricoteki: IQ Konsorcjum2: Stanisław Deńko – „Wizja” Sp. z o.o.; Piotr Nawara, Agnieszka Szultk – nsMoon Studio.